

**„Zasady postępowania w zakresie zgłaszania zmian w projekcie
finansowanym ze środków EFS+ i FST dla beneficjentów rozliczających
projekt w IZ FEDS 2021-2027”**

Spis treści

Skróty	3
Ogólne informacje dotyczące zmian w projektach	3
Zasady wprowadzania zmian w projektach	3
Możliwy zakres zmian.....	4
Projekty rozliczane na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków	4
Projekty rozliczane na podstawie metod uproszczonych.....	5
Aneksowanie umowy o dofinansowanie	6
Forma zgłaszania zmian	6
Pozostałe rekomendacje.....	7

Skróty

1. **FEDS 2021-2027**: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027
2. **IZ FEDS**: Instytucja Zarządzająca Funduszami Europejskimi dla Dolnego Śląska 2021-2027
3. **EFS+**: Europejski Fundusz Społeczny Plus
4. **FST**: Fundusz Sprawiedliwej Transformacji
5. **CST2021**: Centralny System Teleinformatyczny
6. **SzOP FEDS 2021-2027**: Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Ogólne informacje dotyczące zmian w projektach

IZ FEDS poprzez umowę o dofinansowanie dopuściła możliwość zgłaszania zmian do projektu, jednak możliwości te powinny być przez Beneficjentów wykorzystywane w uzasadnionych przypadkach. Co do zasady Beneficjent jest zobowiązany do realizacji projektu w kształcie przyjętym do dofinansowania przez **Zarząd Województwa Dolnośląskiego, tj. zgodnie z zakresem rzeczowym i finansowym ocenionym przez Komisję Oceny Projektów.**

Jeśli jednak, w trakcie realizacji projektu, już po podpisaniu umowy o dofinansowanie, koniecznym okaże się wprowadzenie zmian do wniosku o dofinansowanie lub umowy o dofinansowanie, należy pamiętać o podstawowych kwestiach:

- wprowadzanie do projektu zmian znacznie odbiegających od pierwotnej wersji wniosku o dofinansowanie, których rezultatem byłoby nieprzyznanie projektowi dofinansowania oraz zmian skutkujących niezachowaniem któregoś z kryteriów oceny, jest niedopuszczalne,
- składane dokumenty powinny zostać przygotowane w sposób rzetelny i możliwy do weryfikacji,
- w każdym przypadku wprowadzane zmiany nie powinny wpływać negatywnie na cel projektu, wskaźniki produktu i rezultatu oraz zmieniać głównych założeń wniosku o dofinansowanie.

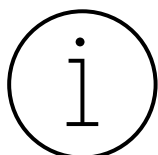
Zasady wprowadzania zmian w projektach

Wprowadzanie zmian jest możliwe pod warunkiem zachowania obowiązujących procedur.

Zasady dokonywania zmian reguluje umowa o dofinansowanie projektu (w części *Zmiany w projekcie*).

Beneficjent może dokonywać zmian w Projekcie pod warunkiem ich pisemnego zgłoszenia poprzez system CST2021, **nie później niż na 1 miesiąc przed zakończeniem realizacji Projektu.**

Tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, mając na uwadze dobro realizacji projektu, IZ FEDS może wyrazić zgodę na wprowadzenie zmian do projektu w terminie późniejszym.

Należy pamiętać, że zmiany w projekcie wymagają pisemnej akceptacji IZ FEDS. Instytucja co do zasady nie wyrazi zgody na zmiany w projekcie wprowadzone bez wcześniejszego zgłoszenia, tj. zgłoszone post factum. Akceptacja zmian mających istotne znaczenie dla projektu już po ich wprowadzeniu jest bardzo trudna, a często niemożliwa.

Zgłoszone zmiany analizowane są każdorazowo w odniesieniu do zaakceptowanej, pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie, którego suma kontrolna została zapisana w umowie o dofinansowanie projektu i nie mogą w znaczący sposób modyfikować pierwotnych założeń projektu.

Analiza zmian w Instytucji Zarządzającej może przebiegać w trybie **uproszczonym**, co oznacza, że propozycje zmian rozpatrywane są wewnątrz Wydziału Wdrażania EFS w IZ FEDS lub w trybie **rozszerzonym**, co oznacza obiegowe opiniowanie propozycji zmian przez pozostałe komórki IZ FEDS odpowiedzialne za nadzór nad realizacją określonych obszarów programu. IZ FEDS może zwrócić się do Beneficjenta o dodatkowe, niezbędne wyjaśnienia w zakresie zgłoszonych zmian, w celu ich prawidłowego zaopiniowania.

Możliwy zakres zmian

Zakres zmian musi być zgodny z zapisami właściwego Regulaminu wyboru projektów, SzOP FEDS 2021-2027, Programu FEDS 2021-2027, wytycznych horyzontalnych, o których mowa w umowie/ porozumieniu/decyzji o dofinansowanie, w szczególności Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027.

Zaleca się, aby przed dokonaniem jakichkolwiek modyfikacji skontaktować się z opiekunem projektu i skonsultować zakres zmian planowanych do wprowadzenia. Opiekun projektu nie może wprowadzić telefonicznie opiniować zmian i przekazać wiążących decyzji w ich zakresie, ale może doradzić, które zmiany wymagają zgłoszenia pisemnego (specjalny formularz) w celu wydania decyzji, a które jedynie poinformowania IZ FEDS. **Samowolne działania mogą doprowadzić do utraty części lub nawet całości dotacji.**

Modyfikacje projektu mogą dotyczyć wielu aspektów związanych z jego realizacją, np.:

- zakresu finansowego projektu budżetu (przesuwanie wydatków między różnymi kategoriami w związku z różnicami cen, między latami realizacji projektu, itp.),
- wskaźników realizacji projektu, wymiernych efektów projektu, czyli tego, co zaplanowaliśmy zrealizować (ale tylko wtedy, kiedy nie wpłynie to na cel projektu, a wartość tych wskaźników nie była czynnikiem decydującym o uzyskaniu punktów na etapie oceny wniosku),
- zakresu rzeczowego projektu (np. rezygnacja z jakiegoś zakupu, jeśli okazał się zbędny dla osiągnięcia celu projektu albo wprowadzenie dodatkowych działań, które ułatwią realizację przedsięwzięcia),
- harmonogramu czasowego realizacji projektu (przesunięcie realizacji działań w czasie, przesunięcie terminów ponoszenia wydatków, wydłużenie okresu realizacji projektu itp.),
- zmianę okresu realizacji projektu, w uzasadnionych sytuacjach, za zgodą IZ FEDS dopuszcza się.

Projekty rozliczane na podstawie rzeczywiście poniesionych wydatków

Jeżeli w projekcie wystąpią oszczędności i Beneficjent planuje zmiany w budżecie projektu, a ich wartość **nie przekracza 10%** wartości środków w odniesieniu do zadania, z którego są przesuwane środki, jak i do zadania, na które są przesuwane środki, nie ma konieczności pozyskania zgody IZ FEDS. Należy jednak pamiętać, że wskazana wartość procentowa środków odnosi się do kwot określonych we wniosku o dofinansowanie stanowiącym załącznik do umowy oraz że przesunięcia nie mogą:

- 1) zwiększać łącznej wysokości wydatków dotyczących cross-finansingu;
- 2) zwiększać łącznej wysokości wydatków ponoszonych poza terytorium kraju i UE;
- 3) wpływać na wysokość i przeznaczenie pomocy publicznej przyznanej Beneficjentowi;
- 4) dotyczyć kosztów rozliczanych ryczałtowo.

Jednocześnie, w przypadku wystąpienia oszczędności w projekcie, **przekraczających 10% środków** alokowanych na dane zadanie, mogą one być wykorzystane wyłącznie za pisemną zgodą Instytucji Zarządzającej.

IZ FEDS może wyrazić zgodę na wykorzystanie tych oszczędności, w szczególności jeżeli:

- 1) będzie to miało pozytywny wpływ na realizację projektu, m.in. będzie wiązało się ze zwiększeniem wartości wskaźników produktu i/lub rezultatu projektu określonych we wniosku;
- 2) wystąpi konieczność przeznaczenia oszczędności na pokrycie wydatków poniesionych w wyższej wysokości niż zaplanowana w wyniku znaczącego wzrostu cen usług/towarów, zmiany stawek określonych z rozporządzeniach „obszarowych” (np. Rozporządzenie MEN ws. wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy)
- 3) Beneficjent wykaże nowe działania w projekcie, które mają wpływ na wskaźniki Programu.

W przypadku braku zgody Instytucji Zarządzającej oszczędności pomniejszają wartość projektu, co wymaga aneksowania Umowy, wymóg ten nie dotyczy oszczędności na zakończenie realizacji projektu, które podlegają zwrotowi.

Projekty rozliczane na podstawie metod uproszczonych

Należy pamiętać, że w przypadku projektów rozliczanych w oparciu o kwoty ryczałtowe, **zakres zmian jest ograniczony i nie należy go utożsamiać z zakresem zmian możliwych do wprowadzenia, jak w projekcie rozliczanym na podstawie wydatków rzeczywistych.**

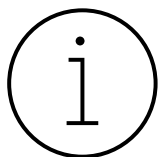
W przypadku projektu rozliczanego za pomocą kwot ryczałtowych niedopuszczalne są zmiany, które skutkowałyby zmianą wartości kwot ryczałtowych. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zmiany dokumentów służących rozliczeniu kwot ryczałtowych, źródeł ich weryfikacji, zmianę wskaźników, zmiana taka nie ma wpływu na wartość kwoty ryczałtowej.

Wnioskowanie o zmiany nie może stać się sposobem na uniknięcie konsekwencji nieosiągnięcia wskaźników spowodowanych opóźnieniem w rozpoczęciu realizacji projektu lub wynikającym z nieprawidłowego planowania Beneficjenta. Nie ma również możliwości zmiany kwot ryczałtowych i wskaźników przed zakończeniem projektu, w celu dostosowania projektu do rzeczywistej realizacji. Wydatki rozliczane kwotami ryczałtowymi są traktowane jak wydatki poniesione, a w projekcie ryczałtowym nie powstają oszczędności podlegające zwrotowi. Podobnie, nie otrzymujesz refundacji, jeśli wydatkowałeś więcej niż przewiduje ustalona kwota ryczałtowa. Ewentualne „uwolnione” środki możesz przesunąć do innego zadania zaplanowanego w projekcie we własnym zakresie.

Nie można jednak wykluczyć sytuacji, gdy w trakcie realizacji projektu wystąpią zdarzenia niezależne od Beneficjenta (tzw. siła wyższa), stąd w szczególnie uzasadnionych przypadkach umowa o dofinansowanie dopuszcza, że wskaźniki mogą podlegać zmianie.

Każdy taki przypadek będzie jednak indywidualnie rozstrzygany, przy uwzględnieniu naczelnej zasady, że nie można dokonywać zmian w projekcie w zakresie wysokości kwot ryczałtowych i wskaźników. O odstępstwach od realizacji projektu, problemach i utrudnieniach pojawiających się w bieżącej realizacji projektu Beneficjent jest zobowiązany informować w składanych wnioskach o płatność

Aneksowanie umowy o dofinansowanie

Zatwierdzone zmiany mogą generować potrzebę aneksowania umowy o dofinansowanie. W uproszczeniu będą to **wszelkie zmiany wpływające na treść zawartej umowy**. Decyzję o aneksowaniu umowy każdorazowo podejmuje IZ FEDS.

Zatwierdzone przez IZ FEDS zmiany wymagające aneksowania umowy o dofinansowanie projektu obowiązują od momentu podpisania aneksu do umowy o dofinansowanie przez Strony Umowy chyba, że zapisy aneksu stanowią inaczej.

Sporządzenia aneksu wymagają m.in. zmiany:

- zmiana numeru rachunku bankowego Beneficjenta,
- zmiana źródeł finansowania wkładu własnego,
- obniżenie/ zwiększenie wartości dofinansowania projektu (w tym szczególnie związanego z koniecznością wprowadzenia w projekcie mechanizmu racjonalnych usprawnień),
- w przypadku projektów rozliczanych za pomocą kwot ryczałtowych, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się zmianę dokumentów będących podstawą rozliczania przyjętych kwot ryczałtowych oraz zmiany wskaźników produktu lub rezultatu, kiedy zmiana taka nie ma wpływu na wartość kwoty ryczałtowej,
- zmiana okresu realizacji projektu,

Zatwierdzone przez IZ FEDS zmiany niewymagające aneksowania umowy o dofinansowanie projektu obowiązują od dnia przekazania Beneficjentowi informacji o ich zatwierdzeniu przez Instytucję Zarządzającą w systemie CST2021 pod warunkiem ich wprowadzenia do wniosku o dofinansowanie Projektu (o ile taki warunek zostanie wskazany przez IZ FEDS).

Forma zgłaszania zmian

IZ FEDS zwraca się z prośbą o zgłaszanie propozycji zmian **z zastosowaniem Formularza wprowadzania zmian w projekcie realizowanym w ramach FEDS 2021-2027***, który poprzez swoją formę ułatwia Beneficjentowi przygotowanie odpowiedniego uzasadnienia. Podpisany podpisem kwalifikowalnym lub profilem zaufanym przez osoby upoważnione Formularz załączyć do wiadomości przygotowanej w Module *Korespondencja* w systemie CST2021.

O zmiany nie należy wnioskować w CST2021 poprzez funkcję „wniosek o zmianę”, a poprzez złożenie Formularza zmian w module projektu pn. „Korespondencja” w SL2014 . W przypadku, gdy Beneficjent złoży wniosek o zmianę bez uzyskanej zgody na ich/jej wprowadzenie wniosek zostanie odrzucony.

Funkcjonalność „wniosek o zmianę” powinna być wykorzystana dopiero po zatwierdzeniu zmian przez Instytucję i dotyczy tylko projektów finansowanych z FST.

Po zaakceptowaniu zmian w projekcie Beneficjent będzie zobowiązany w przypadku projektów finansowanych:

- z EFS+ - złożenia zmienionego wniosku o dofinansowanie w generatorze SOWA EFS+ z uwzględnieniem wyłącznie zatwierdzonych zmian w projekcie.
- z FST – złożenia w systemie SL „wniosku o zmianę” z uwzględnieniem wyłącznie zatwierdzonych zmian w projekcie.

- IZ FEDS może dopuścić możliwość zgłoszenia zmian w innej formie, w tym wynikającej z dostępnych funkcjonalności systemu lub korespondencji w systemie CST2021, bez wykorzystania Formularza zmian, o czym Beneficjent zostanie poinformowany w trakcie wdrażania projektu.

Pozostałe rekomendacje

Z uwagi na bardzo dużą częstotliwość zgłaszania zmian w projektach (**w tym: zmian niewymagających opiniowania zgodnie z treścią umowy o dofinansowanie**), IZ FEDS rekomenduje zgłaszanie zmian kompleksowo wraz z ich odpowiednim uzasadnieniem nie częściej niż raz na trzy miesiące . **Należy mieć na uwadze, że zmiany należy zgłaszać PRZED ich wprowadzeniem do projektu.**

Jedynie w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość wnioskowania o zmiany częściej aniżeli w ww. okresie.

Podsumowując: Wprowadzenie zmian w projektach jest możliwe, jednak zakres tych zmian nie może być dowolny. Wymaga to szczególnej ostrożności i zachowania procedur, a samowolne działania Beneficjenta mogą doprowadzić nawet do utraty części lub całości dotacji. Szczególnej uwagi wymaga dokonywanie zmian finansowych – w żadnym wypadku nie mogą one doprowadzić do zwiększenia kwoty dofinansowania ani przekroczenia ustalonych w projekcie limitów wydatków.